

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČICEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Volilna nasilja.

Dan na dan prinašajo časopisi vedno bolj obširna in vedno bolj z dejstvi podprta poročila o nasiljih, ki so se vršila tekom zadnjega volilnega boja. Ne samo v opozicijskih listih, temveč tudi v radikalnih najdete vse polno vesti o teh nasiljih. Pa kaj bi dokazovali, da so se nasilja godila, saj govore slučaj dr. Krafta, Uroša Stajčiča, dr. Tomljenoviča že sami dovolj prepričevalno.

Na vsa ta nasilja pa molči naše mladinsko časopisje, ki si upa pisati o sebi, da je za svobodo in demokracijo. Ne čudimo se končno, da to časopisje na vsa nasilja molči, ker vemo, da to časopisje že davno nima več svobode, da mora pisati in hvaliti vse, kar mu ukazujejo njegovi gospodarji, pa magari tudi najgrše stvari.

Toda obžalujemo one svobodnosti, ki so v svojem srcu še ostali zvesti vzvišenim idealom svobode in ki danes v svoji strankarski zaslepljenosti nočejo videti pogubne poti, ki jo nastopi vsakdo, kdor se oprime nasilja. Na te zaslepljene, toda v svojem bistvu še vedno idealne može apeliramo, da prenehajo s svojim podpiranjem nasilnikov in da zopet služijo svobodi, najvišjemu idealu naroda.

Prokletstvo nasilja je, da mora enkrat upotrebljeno roditi vedno novo zlo. In čim dalje traja nasilje, tem težje ga je zaustaviti in kadar zavlada v meri, kakor se to opaža pri nas, potem mora neizogibno povzročiti katastrofo.

Vsi veliki državniki so zato nasilje vedno obsojali in uporabljali so ga samo tisti, ki niso mogli in znali s konstruktivnim delom dokazati pravilnost svojih idej.

Klasične besede je izrekel v tem oziru sedanjí predsednik francoske republike kmalu po svoji izvolitvi. Naj se zapišejo njegove besede globoko v spomin vsi nacionalisti in naš narod bo obvarovan pred marsikako nesrečo in njegov srečen razvoj bo zagotovljen.

Predsednik Doumergue je dejal:

»Zelo stara izkušnja me je podučila, da nobena ideja ne pridobi, če je propagirana potom sile ali če se jo brani s silo. Sila niti najmanj ne stopnjuje moči ideje, temveč povzroča samo to, da izgubi ideja na svoji privlačni sili, da oteži njeno razširjenje, včasih celo to, da postane ideja osorovljena. Ideje, ki potrebujejo za svojo zmago sile, take ideje ne morejo privedi niti k sreči, niti k svobodi, niti k trajnemu miru, niti k posebno visoki in humanitarni civilizaciji.«

K tem besedam francoskega predsednika republike, dostavlja senator Henri Berenger sledeče besede:

»Republikanska Francija sme biti ponosna na izvolitev svojega parla-

menta. Predsednik sam se navdušuje ob najbolj čistih tradicijah tolerance. Gotovo ne bo to za tiste, ki poznajo Gastona Doumergueja že dolgo, ki vedo, kako silen razum se skriva pod njegovo smehljajočo skromnostjo, nobeno odkritje. Toda bilo je veliko politično dejanje, ki odgovarja bistvenim dolžnostim njegovih funkcij, če je prvi uradnik republike nas vse pogumno opomnil na odvisnost, neplemenitost in nevarnost nasilja.

Saj smo vendar komaj ušli vojni vihri, ki je zapustila na potih bodočnosti grozovite sledove krvi in brutalnosti. Celo tisti, ki zahtevajo mir najbolj hrupno, bi ga hoteli včasih uresničiti samo z gorjaci in salvami pušk. Apostolstvo nasilja se čuje pri gotovih agitatorjih za človečanstvo preglasno. Kakšen zmisel naj vendar ima, če se trudi v Ženevi doseči sporazum za uničenje možnosti zunanjih vojn, če se pa istočasno zbujajo v notranjosti duh državljanskih vojn. Zloraba oblasti, zapovedan red moreta sicer obstati pod strahovlado. Tudi prisiljen molk more prehodno izgledati kakor svoboda. Toda to so samo maske brez trajnosti.

Toda ugovarjalo se mi bo: revolucije v Franciji in Angliji se vendar nikakor niso izvršile brez nasilja in terorja! Brez dvoma! Toda to ni bilo niti najboljše in niti najtrajnejše, kar so prinesle. Primer Cromwellovih obešenj ali Robespierrovih gilotiniranj ni nikakor priporočljiv. Eno ko drugo je vedlo k militarističnemu cesarizmu, ki je obnemogel, potem ko je storil mnogo slabega in prelil veliko nedolžne krvi. Kar je bilo resničnega in nesmrtnega v revolucionarnem duhu angleškega sedemnajstega in francoskega osemnajstega stoletja, to je bil ravno nezmagljivi duh tolerance in samo ta je obstal.

K temu pride še to, da je nasilje vedno nad vse drago vladarsko sredstvo, da je to vedno bilo in je še danes. Zakaj kdor pravi: nasilje, ta pravi: uničenje. Vsakdo pa ve, da je treba vsako uničenje plačati. Človek razruši veliko lažje kakor pa zgradi in zato veljajo njegova uničenja mnogo več, ko pa njegove zgraditve. Morebiti izgledajo sredstva svobode počasnejša in mogoče da tudi manj učinkovita. Toda to se samo zdi, kar more premotiti samo srednje ljudi. Edino svobodno preiskovanje in toleranca moreta zagotoviti trajen napredek. Vsak povratek k nasilju je nazadovanje človeštva, vsaka uporaba tolerance pa socialen dvig.

Nesreča za vsak narod je nasilje in nas vseh naloga je, da jugoslovanski narod pred to nesrečo obvarujemo. Zato v boj proti onim, ki so zagovorniki nasilja, zato proč z mladinskim tiskom, ki je v službi nasilnikov.

Jovanovićem maščevati, ker se je izjavil ob priliki predzadnje krize proti Pašiću. Istočasno, ko se vladujoči pripravljajo, da odžagajo Jovanoviča, pa oficijelno razglashajo, da so vse vesti o kakem nasprotju med Jovanovićem in Pašićem neresnične. Blagor tistemu, ki veruje!

Vlada in opozicija.

Beograd, 12. februarja. Vlada in opozicija sta včeraj razpravljali o politični situaciji. Opozicija smatra, da ne sme današnje situacije izpustiti iz rok, ampak da je treba delati na to, kako bi se odpravili notranji spori. Opozicija odklanja odgovornost za razvoj obstoječih razmer in skuša ustvariti situacijo, da se izvrši čimprej revizija ustave in likvidirajo notranji spori.

Davidović je pripravljen iti Radiću in Hrvatom v vseh ozirih na roko in v slučaju, da hočejo radikali uničiti mandate HRSS, stopiti v abstinenco.

Nasprotno pa v vladi ne obstoja edinstvo. Pribičević je še nadalje za teror. Radikali pa tega ne odobravajo. Radi tega naglašajo radikali, da je sedanja situacija le začasna in da bo sedanji parlament deloval do meseca julija. V oktobru pa se bodo vršile nove volitve v svrhu revizije ustave.

Misli se tudi na uvedbo senata, v katerega bi imenoval en del oseb kralj, drugi del bi tvorili strokovnjaki, a tretji del poslanci narodne skupščine.

Vlada bo skušala na vsak način rešiti volilni zakon, proračun in invazijski zakon. Samostojni demokrati

zahtevalo tudi volilne okraje, kakor je to uvedeno na Madžarskem. Radikali pa polagajo največjo važnost na delo v parlamentu in računajo tudi na dr. Spaha. V tem slučaju ne bi bili razveljavljeni mandati HRSS. Radikali smatrajo, da bo opozicija šla bolj na desno in so tedaj pripravljeni napraviti aranžma z ožjim opozicijskim blokom, v opoziciji pa bi ostali Pribičević in HRSS. Naloga tega ožjega bloka bi bila, da v oktobru izvede volitve in nato revizijo ustave.

KOMBINACIJE GLEDE NOVE VLADE.

Beograd, 12. januarja. Vladni krogi razpravljajo že o sestavi nove vlade po demisiji Pašičevega volilnega kabineta, ki bo sledila pred sestankom narodne skupščine. Takoj, ko bo kriza otvorena, se bo sondiral teren za novo kombinacijo. Sinoči so govorili, da bo v bodoči vladi kandidiral za pravnega ministra Živković. To želi zlasti Pašić. Radikali mislijo, da bo ta položaj Živkovića jači nego li položaj predsednika skupščine. V tem slučaju bodo radikali kandidirali za predsednika skupščine Nikolo Uzunovića.

Seja vlade.

POGAJANJA Z ITALIJO. — PROTEST DAVIDOVIĆA.

Beograd, 12. februarja. Sinoči se je vršila seja ministrskega sveta. Vlada ugotavlja, da je za njo situacija zelo nevarna. Na seji so razpravljali o izidu volitev in o pogajanjih z Italijo. Za časa seje je bil dr. Srškić pri kralju v avdienci.

Včeraj se je vršila seja naše komisije za pogajanja z Italijo. Davidović

je poslal obširen protest komisiji, ki namerava dati Italiji nekoliko koncesij na škodo ostalega našega Primorja. Ta protest je neprijetno dirnil danasnjo vladu, ker uvideva, da vodi opozicija o njenem delu stalno račun. Ninčić je pri odhodu s konference izjavil, da ni vse ono resnično, kar Davidović očita vladi.

Naši mladini postanejo radikali.

Beograd, 12. februarja. Včeraj je imel dr. Žerjav konferenco s Pašićem in Pribičevićem. Dr. Žerjavova politika je bila odobrena. Konstatirala se je dalje popolna solidarnost radikalov in samostojnih demokratov ter sklenjeno, da se osnuje enoten parlamentaren klub pod imenom »Klub Narodnega bloka«. Z drugimi besedami se pravi to, naši mladini postanejo radikali, samo, da jih je za enkrat še sram to povedati.

Beograd, 12. februarja. Samostojni demokrati (SDS) so se včeraj službeno ponudili predsedništvu radikalne stranke, da vstopi SDS v radikalni klub. To pa radi tega, da bi SD ostali še naprej v ozki zvezi z radikali in jih na ta način prisilili za nadaljevanje sedanje politike.

VLADE ZATRUJE, DA IMA VEČINO.

Beograd, 12. februarja. Notranje ministrstvo je izdalo ob polnoči daljšo službeno poročilo, v katerem obsoja pisanje opozicijskih listov, da je vlada ostala v manjšini. To ima namreč težke posledice, ker je prišlo v raznih krajih do nemirov. Izgleda, konča službeno poročilo, da dela opozicija po načrtu, ki ga je vstvarila pred volitvami radi izzivanja neredov. Vlada je odredila najstrožjo preiskavo.

PRETEPI V SARAJEVU.

Sarajevo, 12. februarja. Sinoči je prišlo v lokalih in na ulici do večjih incidentov. Policija je aretirala preko 20 oseb. Tudi v Visokem je prišlo do spopadov z žandarmerijo.

V SRBSKEM BEČEJU V NEDELJO SE ENKRAT VOLITVE.

Beograd, 12. februarja. Glavni volilni odbor v Velikem Bečkereku je razpisal nadomestne volitve v nedeljo v Srbskem Bečju, ker je predsednik volilne komisije izgubil protokol. Nemci zahtevajo, da se volitve v Heufeldu anulirajo, ker na stotine Nemcev ni moglo glasovati. Nemci upajo v Vojvodini še na en mandat.

ODLOČEN DEMANTI TIMOTIJEVIĆA.

Beograd, 12. februarja. Kosta Timotijević kategorično demantira kot neresnične in brez podlage vse vesti, da namerava izstopiti iz Davidovićeve stranke in pristopiti k S. D.

Živković naj bi bil novi predsednik skupščine.

Beograd, 12. februarja. Iz radikalnih krogov se potrjuje, da si bo Pašić pridržal sremski mandat. V banja-luškem okraju bo zato poslanec samostojni demokrat Kećmanović, v Beogradu pa Ljuba Živković. Ta je določen za bodočega predsednika skupščine, ker se hoče Pašić nad

Odgovor „Jutru“.

Komodno stališče so zavzeli gospodje pri »Jutru«. Vse, kar je kdaj napisal »Narodni Dnevnik«, je po njihovem mnenju g. dr. Vladimir Ravnihar, pa čeprav vedo oni prav tako dobro, ko naši bralci, da se dr. Ravnihar pod svoje članke vedno podpisuje. Če hočete zato gospodje voditi pošteno polemiko, potem polemizirajte z »Narodnim Dnevnikom« in ne z dr. Ravniharjem, ker »Narodni Dnevnik« je eno, dr. Ravnihar pa drugo.

Bodi povdarjeno še to. Za časa zadnjega volilnega boja smo prvotno hoteli biti samo objektivni gledalec, ki pa bi bil na razpolago za eventualna pojasnila vsem naprednim opozicijskim strankam in skupinam. Iz svoje rezerve smo stopili vsled nastopa policije proti nam in pa vsled ogabne pisave mladinskih listov. Ta pisava je razkrila mladinske generacije do golega in zato smo smatrali za svojo dolžnost, da z vsemi silami priporočimo k njihovem porazu.

Kar se tiče naših napovedi o stanju posameznih strank pa sledeče: Bili smo uverjeni, da se bodo vršila nasilja. Odkrito bodi pa priznано, da smo smatrali za nemogoče, da bi se uporabljala taka nasilja, kakršna so se. Da bi se skrinjice kradle, izdali falzificirani listi (kakor »Hirap«) in da bi se na vse zadnje uporabila še vojska, tega res nismo pričakovali in zato se priznavamo za krive, ker smo imeli predobro mnenje o sedanjih mogotcih. Toda sedaj smo ozdravljeni.

Nesramnost prve vrste pa je, nam očitati, da smo širili defetizem po nalogu klerikalne stranke. Smelo trdimo, da ni v Sloveniji lista, ki bi tako odločno in dosledno nastopal proti defetizmu ko »Narodni Dnevnik«. Zapomnite si pa, da defetisti niso samo med levicariji, temveč tudi med desničarji in te slednje morate vi poseben dobro pazite, ker ste z njimi identični. Samo pogledajte »Jutro« iz časov, ko ste bili par mesecev v opoziciji. Kako ljuto ste napadali vlado, kako ste pisali o radikalih, svojih sedanjih protektorjih! Tedaj in tudi pozneje, ko ste bili v vladi, ste jasno dokazali, da ste samo pogojni rodoljubi, da ste za državo le tedaj, če se dela po vaši volji in če imate od vlade dobiček. Tak je bil vaš »patriotizem« od nekdaj in takšen je še danes.

Kar smo mi zapisali septembra meseca 1. 1924, to vzdržujemo še danes in pravimo, da se mora politik, ki ni ma uspehov, umakniti. Toda tudi v tem pogledu ne boste slepomišlili. Tiste svoje besede smo napisali na na-

slov dr. Žerjava in nimamo nobenega vzroka jih preklicati. Zakaj če bi jih tedaj uvaževal dr. Žerjav, bi v Ljubljani zmagal pri nedeljskih volitvah napredni kandidat in tudi na deželi bi bil dosežen čisto drug uspeh. Samo en dokaz: Na Štajerskem bi ostali brez mandata, če bi bil nosilec liste mesto dr. Pivka — dr. Lipold. To veste sami in zato ste skrili dr. Lipolda za dr. Pivkom.

Vi, mladinski demokrati ste bili od nekdaj na nedemokratskem stališču, da morate biti vi voditelji, ali pa naj vzame vse skupaj vrag. In zato ste razbili jugoslovensko demokratsko stranko, zato ste povzročali secesijo za secesijo in zato ste bili vedno in vselej samo negativni.

Če ste pri nedeljskih volitvah po številu prejetih glasov napredovali, potem ni v tem dokaz uspešnosti vaše politike. Tudi vaši najboljši pristaši se zavedajo, da so metode vaše politike napačne in da bi stala napredna politika v Sloveniji vse drugače, če bi bile vaše metode v soglasju z naprednostjo in svobodomiselstvom. Ker značilne za vas so samo metode in ne programi. Še nikdar niste postavili svojega originalnega programa, temveč vedno so vam morali programe sestaviti drugi. Tudi nekdanji narodno radikalni dijaški program, ki je dvignil dr. Žerjava, ni bil njegov plod, temveč ustvarjen je bil od ljudi, ki so danes neizprosni nasprotniki dr. Žerjava. In drugače tudi biti ne more, ker ljudje ozkega mišljenja ne ustvarjajo programov, temveč morejo biti le veliki v podrobnostih, da vam naredimo ta poklon.

V tem je namreč bistvo razlike med nami in vami. Za nas je važno samo to, da napreduje narod, da se konsolidira država, da zmaga napredna misel in da prevlada demokracija. Za vas pa je važno samo to, da zmagate vi in če trpi pri tem narod, vam je egalno.

Mi vidimo svojo nalogo v tem, da širimo spoznanje, da po svojih skromnih močeh pripomoremo do tega, da bo naš narod korakal vstric z drugimi naprednimi narodi. Vam pa je važno samo to, da vladate nad narodom. Z drugimi besedami in na kratko povedano. Nam je demokracija cilj — vam sredstvo, mi se skušamo uveljaviti, da zavladava prava naprednost, vi pa se uveljavljate s pomočjo zlorabljanja napredne misli, da zavladate sami.

V tem je razlika in sicer tako velika in bistvena razlika, da bi izdali napredno misel, če ne bi bili v boju z vami!

Kdo je zmagal.

Včeraj nam je poslal veliki župan dr. Baltič popravek, v katerem pravi, da je glasom uradnega obvestila g. ministra za notranje posle približni izid volitev sledeči.

Izvoljenih je bilo:

radikalov	140,
samost. demokratov	22,
Davidovičevcev	37,
poslancev SLS	20,
radičevcev	67,
džemietlijev	1,
Spaho	15,
Nemcev	5,
zemljoradnikov	4,
črnogorskih federalistov	3,
in SKS	1,

In veliki župan dr. Baltič dostavlja, da je vse druge podatke o volilnih rezultatih smatrali za tendenciozne in lažne.

Na uvodnem mestu v beograjskem »Trgovinskem glasniku« pa čitamo sledeče:

Po podatkih pomočnika ministra bi bilo novo razmerje posameznih strank sledeče:

radikali	141,
demokrati	39,
samost. demokrati	21,
radičevci	68,
Spaho	18,

Korošec	19,
črnogorski federalisti	3,
Džemiet	1,
Nemci	5,
zemljoradniki	4,
Pucelj	1.

Nato pravi uredništvo v posebni pripombi: »V dopolnilo gornjega poročila javljamo, da se je sinoči obrnilo uredništvo naravnost na g. ministra notranjih del, ki nam je zagotavljal, da so točni gornji volilni rezultati.«

In sedaj nam bo dovoljena sledeča konstatacija:

Po »Trgovinskem glasniku« in njegove navedbe so bile potrjene direktno od notranjega ministra, so prejeli radikali 1 mandat, Davidovičevci 2 mandata in radičevci 1 mandat več, kakor pa navaja g. veliki župan glasom brzojavnega obvestila notranjega ministra. Zato pa so prejeli samostojni demokrati en mandat, Korošec 1 in Spaho 2 mandata manj, kakor navaja g. dr. Baltič.

In kljub tej razliki pravi ljubljanski veliki župan, da je smatrali vsako poročilo, ki se ne ujema z njegovim, tendenciozno in lažljivo.

Po tej konstataciji pa vprašamo: Ali je med nami kdo, ki ne bi bil nad vse neprijetno iznenaden, da še tretji

dan po volitvah ne vemo točno, koliko je dobila posamezna stranka poslancev! Ali se ne odpirajo naravnost obupne perspektive, če se eno uradno poročilo o rezultatu volitev ne ujema z drugim uradnim poročilom?

Ali bo sedaj razumel »Slovenski Narod«, da smo mi po prvih uradnih podatkih kot lojalni državljani popolnoma verjeli v njihovo avtentičnost in zato dejali, da je zmaga »nacionalnega« bloka brezdvomna? In ali bo razumel »Slovenski Narod«, kak utis je naredilo na nas, ka smo videli, kako si celo vladna poročila nasprotujejo, da smo morali popraviti lasten uvodnik!

Nad 20.000.000 volilcev je volilo v Angliji in drugi dan je vsa Anglija

znala za točne podatke. Pri nas pa je volilo več kot desetkrat manj volilcev in še danes, tretji dan po volitvah ne vemo, koliko volilcev je glasovalo za kako stranko in koliko ima posamezna stranka poslancev.

Ta nejasnost v volilnem rezultatu je nekaj najbolj žalostnega, kar smo sploh doživeli. Zakaj avtoriteta vlade mora pasti na ničlo. Kaj pa sledi temu, mora vsakega volilca le s strahom navdati in z boleščjo, ko bo prišla naša domovina na tako slab glas, kakor ga nikakor ne zasluži.

In po čegavi krivdi! Naj odgovori na to mladinsko časopisje, ki tako zelo povzdiguje »nacionalni« blok, pod čegar vlado se take stvari dogajajo!

Izjava dr. Kumanudija v volilni strahovladi v južni Srbiji.

Po svojem povratku iz Bitolja je izjavil dr. Kumanudi novinarjem sledeče:

Po nepopisnem terorju, ki so ga izvajale oblasti v mojem volilnem okraju sem z rezultatom zelo zadovoljen. Demokratska stranka je ohranila število svojih poslancev, pa čeprav bi morala dobiti znatno več, da so se vršile volitve v redu.

V neki občini prilepskega okraja je bil naš čuvar skrinjice, nek učitelj, odstranjen s svojega mesta. Vsi čurvari skrinjice, če so pripadali opozicijskim strankam, so bili ali s fizično silo odstranjeni ali pa so bili aretirani. Ko niso mogli nekega čurvarja odstraniti z njegovega mesta, so ga ob šestih zvečer odstranili s fizično silo in na njegovo izjavo, da mora tudi on podpisati protokol, so mu dejali, da nima čuvar skrinjice prav nobenega posla s protokolom. Protokol sta nato podpisala samo predsednik in občinski pisar.

V občini brajlovski je bil čuvar demokratske skrinjice učitelj. Sreški načelnik je izvršil pri njem hišno preiskavo in je našel na njegovem stanovanju par starih britev. Sreški načelnik je nato vprašal občinskega pisarja, če so te britve njegove. Ko je ta vprašanje potrdil, je izjavil sreški načelnik namestniku demokratskega kandidata, da bo učitelj zaprt, če ne odloži svojega mesta kot čuvar skrinjice. Če pa to stori, bo pa razbil demokratsko skrinjico.

V brajlovski občini je bilo zabeleženo v protokol, da so vsi glasovali za radikale. Vse ostale skrinjice v občini niso dobile niti enega glasu, kar je seveda izmišljeno.

V Prilipu so peljali orožniki uklenjenega nekega 14letnega dečka, ki je bil obtožen po zakonu o zaščiti države, zato ker je delil demokratske letake.

V vseh občinah so bili pozvani čurvari skrinjice pred srezke poglavarje, kjer jim je bilo sporočeno, da bodo vsaj aretirani, če bodo vršili dolžnost čurvarjev skrinjice. Z vlakov so bili vrženi vsi, ki so šli z menoj na agitacijo. Celo taki, ki so imeli legitimacijo in dovoljenje srezkega poglavarja za potovanje.

V mariborskem srezu je razglasil sreški poglavar, da ne sme nihče na agitacijo, če nima zato njegovega posebnega dovoljenja. Dovoljenja so dobili samo radikali, demokratom pa, ki so preje dobili dovoljenja, so bila ta odvzeta.

V Bitolju so trgali policijski organi naše plakate. Volilci so morali roko, potem ko so jo potegnili iz radikalne skrinjice, pokazati odprto v dokaz, da so glasovali za radikale.

V vaseh, kjer sem jaz prenočeval pri kakem kmetu, je bil takoj drugi dan klican k srezkemu načelniku, ki mu je podelil strog ukor, ker mi je dal prenočišče.

Tako so delali oni, ki pravijo da so za svobodo in demokracijo.

Politične vesti.

— K verodostojnosti poročil. Novosadsko glasilo radikalov »Zastava« objavlja za Slovenijo sledeče podatke: Ljubljana in ljubljanski okraj 12 klerikalcev, 1 demokrat, 1 kmetijac. Mariborceljski okraj 10 klerikalcev, 3 radičevci in 2 nar. blok. Slovenija ima torej po »Zastavi« 22 klerikalnih in 3 mladinske poslance, v vsem pa 29 mandatov! Taka poročila imajo iz Slovenije! Kakšna pa imamo mi iz južne Srbije!

— Kdo je zmagal? Po uradnih podatkih, ki smo jih dobili v terek, je bilo izvoljenih v južni Dalmaciji 7 radičevcev, 2 samostojna demokrata in 1 radikal. Kakor pa poroča splitska »Nova Dob« to ne odgovarja resnici, temveč je bilo izvoljenih v južni Dalmaciji 6 radičevcev, 3 radikali in samostojni demokrati ter 1 Davidovičev, dr. Budislav Grgur Andjelinić, ki je dobil 6971 glasov.

— Zmešnjava z volilnimi rezultati. Glavni organ radikalne stranke objavlja sledeče rezultate: radikali 141, samostojni demokrati 20, Davidovičevci 39, džemiet 1, radičevci 68, federalisti (Crna gora) 3, Nemci 6, zemljoradniki 4, Spaho 13, Korošec 19, Pucelj 1. — Poročilo je dostavljeno: Iz kabineta ministra notranjih del, št. 550.

— Socialistični kongres v Grenoblu. Na kongresu se je obravnavalo tudi stališče socialistične stranke do vlade Herriota. Zastopnik senskih ekstremistov je zelo ljuto napadal Herriota, češ da vodi ravno tako nacionalistično politiko kakor Poincaré. To je skušal govornik dokazati z izvlečki iz Herriotovega govora in pa s komentarji Nemcev k Herriotovemu govoru. Zato predlaga govornik, da bi bila socialistična stranka pri podpori ju Herriotove stranke nad vse previdna. Nato je izjavil poslanec Blum, da bo socialisti Herriotovo vlado tako dolgo podpirali, dokler se ne bo preveč

oddaljila od načel socializma in demokracije. Nikdar pa ne bodo socialisti dopustili, da bi sedanja vlada padla vsled reakcije z desne.

— Stališče g. Jovanovića. Radikalni »Balkan« piše: Poleg popa Džoke je zbil dr. V. Janković tudi zeta Ljube Jovanovića, samo po zlih delih znanega D. Stojadinovića, ki ga je g. Jovanović nalašč poslal v Krajino, da s svojo kandidaturo oslabi pozicijo dr. Jankovića, ne ozirajoč se, kakšen udar da prizadene s tem radikalni stranki, na vrhovih katere se nahaja. — Uvod za napade na g. Jovanovića se torej že dela, nerodno je le to, da bi takoj spuhela vladna večina, če bi g. Jovanović frondiral. Pa vse kaže, da bi bilo to pametno, ker vodilni krogi vedno bolj kažejo svojo jezo nanj in če ne izvaja iz tega Jovanović konsekvenc kmalu, potem bi moglo biti prepozno.

— Tajni dogovor med Jugoslavijo, Rumunijo in Bolgarsko. Carigradski list »Tevhit« poroča, da je bil ob priliki poseta bolgarskega ministrskega predsednika Cankova sklenjen v Beogradu tajen sporazum med uvodom navedenimi državami. Po tem dogovoru da se je Bolgarska obvezala, da bo podpirala Jugoslavijo v njenih težnjah, da si pridobi Solun. Dalje se je Bolgarska odrekla vseh svojih aspiracij na Macedonijo. Jugoslavija pa da se je obvezala, da ne bo trpela na svojem ozemlju bolgarskih zemljoradniških emigrantov. Rumunska se je obvezala, da bo podpirala Bolgarsko v njenih težnjah, da si pridobi Tracijo. Od Jugoslavije in Bolgarske da je prejela Rumunska zato zagotovilo, da bo od obeh držav podpirana v njenem boju za Beograd. Čeprav zagotavlja turški list, da se njegove informacije avtentične, se am vendar zdi, da so fantazije turske lista malo prežive.

Dnevne vesti.

Cenj. naročnikom sporočamo, da smo današnji števili priložili poštne položnice v svrhu poravnave tekoče naročnine. One cenj. naročnike pa, ki so že za vnaprej plačali, prosimo, da bi oddali položnice svojim znancem ali prijateljem, da se na naš list naroče.

Brez kulture. Kot odgovor na naša izvajanja je včeraj »Slovenski Narod« ponatisnil dr. Zerjavovo zahvalo, v kateri se govori o »zahrbtnih izdajcah« in »iskariotih«. Gospodje so menda mneja, da postane greh manjši, če se ga ne sramujejo. Pa se silno motijo, ker pomanjkanje sramu kaže samo še na večjo dekadenco. Sicer pa dr. Zerjavu sledeče vprašanje: Po kateri logiki smete očitati izdajstvo tistemu, ki se je že davno ločil od vas in o katerem trdite, da je s tem ustregel samo vaši stranki? Smo na odgovor radovedni. Ministri so sicer visoki gospodje, ampak tako vseeno ne, da bi veljala za njih posebne vrste logika!

Kmetijska družba in mladini. Dopoldne je še »Jutro« milo vabilo kmetijce k sebi, popoldne pa je že prišel s kolom »Slovenski Narod«, ki grozi kmetijcem, da jih mladini ne bodo več podpirali v boju za »Kmetijsko družbo«, če ti ne prekličejo svojih kandidatov na listi »Ljubljanske samoupravne zveze«. Mladini so torej naravnost idealni naprednjaki, ki podpirajo druge naprednjake v boju proti klerikalcem le proti gotovemu platu. In sicer ne majhnemu plačilu! Kmetijci so namreč mladinsko pomoč že plačali, da se tako izrazimo, in vzeli na svojo listo več izrazitih mladincev, ki so po zaslugi kmetijcev tudi odborniki »Kmetijske družbe«. Ampak to mladino se ne zadostuje in bi se morali kmetijci odreči še svojim interesom v Ljubljani! Zdi se, da bodo kmetijci morali kmalu vzkliti: Bog nas varuj naših prijateljev, ker nasprotnikov se bomo obvarovali že sami. — Sicer pa bodi povedano še to, da ni mladinska pomoč tako strahovito velika, kakor bi »Slovenski Narod« rad sugeriral svojim vernim in nekritičnim bralcem. Boj za »Kmetijsko družbo« je bil odločen na občnih zborih podružnic in ta boj so izvedli kmetijci sami in kmetijci so imeli na Kranjskem večino tudi brez ljubljanske podružnice. Zato gospodje, pustite grožnje, ker so te smešne in ker morejo te vplivati samo na državne nameščenec, ne pa na svobodne kmete.

Kdor ni z nami, je proti nam! »vzklika »Jutro« na adresu SKS. Kakor da ne bi SKS že davno vedela, da bodo mladini poskusili vse sile, da jo zatro. Pred volitvami s kolom po SKS, pred volitvami psovke na SKS, sedaj pa milo jokanje po prijateljstvu. Silno naivna bi morala biti SKS, da bi tem milodonečim, zato pa tem bolj lažnjivim zvokom nasleda. Gospodje, ne bi zapisali, da so Pucelj, škric in uš — eno, pa ne bi ves svet znal, da uganjate hinavščino, kadar se dobrikate in govorite resnico, ko grozite. Ampak vaše grožnje spadajo ravnako v ropotarnico, kakor vaš »liberalizem«, da govorimo z g. dr. Kučkom.

Poulični ton kot argument. Tako je pričena »Jutro« včeraj svoj članek: »Kako smešna in zaničljiva figura je postal dr. Ravnihar, je videti iz nedeljskega volilnega rezultata.« — Ne rečemo nič drugega, ko da je s tem citatom dokazano, da je mladinsko časopisje na tako nizki stopnji, kakor se ni bil noben slovenski dnevnik. Ker mladinski »Pon-dolček« je nenadomestljiv.

Predlog za ponovne volitve v Subotici. Predsednik volilnega odbora v Subotici, apelacijski sodnik Putnik je ob priliki glasovanja v Subotici konstatiral, da se glasovanje ni vršilo na osnovi zakona, temveč na podlagi policijskih odredb. Policija je izdajala za glasovanje posebne legitimacije, ki niso po nobenem zakonu predvidene. Nikogar niso pustili na volišče, kdor ni imel legitimacije. Zato mnogi opozicijski volilci niso mogli voliti. Putnik predlaga zato, da se volitve v Subotici razveljavijo in da se izvedejo nove volitve.

Haarmann se kesa. Znani mnogokratni morilec Haarmann je pisal očetu na smrt obsojenega Gransa pismo, v ka-

terem se zaklinja, da je Gransa po krivem obdolžil in da ta ni vedel za njegove umore, še manj pa da bi mu pripeljal žrtve.

Aretacije. Ljubljanska policija po dolgem času ni včeraj nikogar aretirala.

Polijske prijave. Tatvine 2, goljufija 1, kaljenje nočnega miru 1, izgred v gostilni 1, pijanost 1, poškodba tuje lastnine 1, prestop. cest. polic. reda 9, prest. polic. ure 1.

Ob pravem času so ga zasačili. Jaka Avšič, roj. in prist. v D. M. v Polju, mesarski pomočnik brez posla, stanujoč v Sp. Šiški, je trgat dne 6. t. m. na prostoru »Velesejma« deske od paviljona M. Derfel, trgovke s slaščicami, Mestni trg 11. Metal jih je preko ograje na Kozlerjev vrt. Ko je videl, da ga je pri tem poslu opazovalo oko postave, je pometal deske preko ograje k paviljonu nazaj. Toda bilo je prepozno. Stražnik ga je legitimiral, ugotovljeno je bilo, da je napravil 37 Din škode in pihal bo ričet.

Tatvina klobuka. Včeraj smo poročali o slučaju tatvine klobuka. Danes moramo registrirati zopet podoben slučaj. Krojač Nečimer Maks je prijavil na policijo, da mu je bil dne 11. t. m. ob 3.30. uri v Narodnem domu ukraden klobuk, vreden 130 Din. Pazite torej na prijatelje klobukov!

Drobne vesti.

Nemški parlament je definitivno odobril trgovinsko pogodbo s Siamom.

Seja avstrijske delegacije s finančno komisijo Zveze narodov je bila zaključena. Finančni odbor je izročil avstrijski delegaciji resolucijo, v kateri zahteva, da se izvedba sanacijskega načrta pospeši.

Diplomatska afera med Čehoslovaško in Madžarsko. Čehoslovaški poslanik Dobernik ki je bil obtožen špionaže, je na poti v zapor pobegnil v čehoslovaško poslaništvo v Budimpešti. Ker poslaništvo Dobernika ni hotelo izročiti policiji, je nastala vsled tega diplomatska afera med Čehoslovaško in Madžarsko.

Deficit v turskem proračunu za leto 1925. znaša 15 milijonov turskih zlatih funtov.

Za časa naših volitev so bile na meji koncentrirane madžarske čete. Madžari so očividno računali, da izbruhnejo radi volitev pri nas taki neredi, da bo zacvetela njihova pšenica. Bili so zopet enkrat grdo razočarani.

Kölnska cena bo po informacijah »Westminster Gazette« izpraznjena meseca julija.

Cene žita v Franciji rastejo kljub vsem vladnim odredbam. Metrski stot velja že 145 frankov proti 138 frankom prejšnjega tedna.

Pariško sovjetsko poslaništvo je predlagalo francoski vladi, da se uvede na borzi tudi notacija ruskega črnoveca. Francoski finančni minister še ni dal svojega dovoljenja.

Zinovjev je poslal francoskim komunistom nove instrukcije, v katerih pozivlja komuniste, da raztegnejo svojo propagando zlasti na severno Afriko.

Prosveta.

Slovenec — pianist Ciril Ličar nastopi zopet na našem koncertnem odru kot član Tkalcčevega komornega tria v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v Filharmonični dvorani. Brez dvoma je Ciril Ličar eden najodličnejših slovenskih pianistov, kojega sloves sega tudi preko mej naše domovine. V Tkalcčevem triu igra klavirski part, in je tudi stalni spremljevalec celista Tkalcčiča na njegovih umetniških turnejah. Trio igra v Ljubljani Saint-Saenove, Beethóvneve in Dvofakove skladbe. Vstopnice v Matični knjižarni.

Glasba severnih narodov. Pod tem naslovom se vrši V. muzikalno predavanje, ki je namenjeno mladini ljubljanskih šolskih zavodov in se vrši v nedeljo 15. t. m. ob 11. uri dopoldne v dvorani Filharmonične družbe pod vodstvom g. prof. Jeraja. Uvodno besedo o glasbi severnih narodov govori dvorni svetnik g. dr. Josip Mantuani, nato pa igra orkester razne orkestralne skladbe — med njimi tudi silno lepo in zanimivo Griegovu suito za godalni orkester v starem slogu. Godalni orkester šteje 27 članov ter je sestavljen iz članov opernega orkestra, orkestralnega društva Glasbene Maticе in iz gojencev konservatorija. Stariše prosimo, da opozore svojo mladino na to izredno zanimivo predavanje.

Gospodarstvo.

Pomankanje vagonov.

Se vedno se čujejo pritožbe naših trgovcev, da ne morejo dobiti vagonov. Zlasti manjka vagonov v Sloveniji, Vojvodini in Bosni. Ravno ti kraji pa najbolj rabijo vagonov in sicer Vojvodina za izvoz žita, Slovenija in Bosna pa za izvoz lesa in premoga.

V generalnem železniškem ravnateljstvu se priznava, da resnično obstoji veliko pomanjkanje vagonov. Dnevno prejema »Centralna podela kola« velike zahteve po vagonih, vagonov pa je tako malo na razpolago, da se ne morejo pokriti niti najnujnejše zahteve. V zadnjih tednih se ni moglo dati na sto zahtevanih vagonov niti trideset.

Ampak v nekaterih krajih je še slabše. Na mnogih postajah je treba čakati dneve dolgo, da se dobi vsaj one vagon, ki so že dovoljeni. Na progi se nikakor ne pazi na red, kakor so prišle prošnje, temveč vagoni se često dajejo samo onim, ki plačajo za to posebno nagrado.

Znano je, da naše železnice nimajo zadostnega števila vagonov. Po številu kilometrov železniške mreže, ki jo upravlja država, bi morali imeti, če računamo

na kilometer vsaj sedem do osem vagonov, najmanj dvakrat toliko vagonov, kakor jih pa danes imamo. Pa čeprav je okoli 40 odstotkov vagonov pokvarjenih in izven prometa, vendar bi se mogla vsaj do gotove mere kriti potreba v vagonih. Predpogoj temu pa je seveda, da vagoni ne stojijo po nepotrebnem na postajah, temveč da teko. To se pa ne godi, ker ni nobene prave kontrole na vagoni. Ti bi mogli na mesec prevoziti na stotine kilometrov, v resnici pa so nekateri komaj tri dni mesečno na poti.

Neoprostljiva napaka je dalje, da se vagoni tudi v najbolj živahni izvozni sezoni v silni meri uporabljajo za vojaške in druge državne Transporte, pa čeprav so take vožnje le v malo slučajih utemeljene. Denarna kriza že itak silno ovira razvoj trgovine in zato je skrajno brezvestno, če državna uprava ne skrbi, da vsaj železnice ne ovirajo trgovine. Zato apeliramo na železniško ministrstvo, da najde čas za ureditev železniškega prometa in za zadostno dostavo vagonov trgovcem. Proti trgovcem z vagoni pa je treba nastopiti z vso brezobzirnostjo, pa magari da treba nastopiti proti najbolj-šim strankarjem.

LJUBLJANSKA BORZA, dne 11. februarja.

Vrednote.

2½% drž. renta za voj. škodo 130 do 133; 7% invest. pos., 1921, 65; Celjska pos. 209 do 213; Lj. kred. bka 235; Merkant. bka 115 do 116, 115; I. hr. šted. 894 do 900; Slaven-ska bka 75; Strojne tov. in livarne 147; Trboveljska prem. dr. 405 do 405, 405; Združene papirnice 100; Stavbena d. d. Lj. 280 do 290.

Produkti.

Deske 20, 25, 30 mm fko meja, blgo 560; trami 3/8, 3/4, 4/4, 5/6, 5/7, 6/8 fko meja, den. 350, blgo 375; remeljni 70/80, 35/70, fko meja, blgo 570; frisi od 4—9, od 15—60, I. in II., fko meja, den. 340, blgo 360; bukova drva, 1 m dolž, napol suha, fko nakl. post., 2 vag., den. 19, blgo 20, zaklj. 19; okroglice, 1 m dolž, fko nakl. post., 1 vag., den. 17, blgo 18, zaklj. 17; moka, pšenična domača, fko Lj., den. 460, blgo 490; otrobi pšenični, fini, fko vreče, b/n, fko vag. Lj. blgo 240; otrobi pšenični, ½ juta, ½ papir. vreče, fko Postojna, trans., blgo 250; korusa nova, febr., fko Postojna, trans., 5 vag., den. 270.50, blgo 270.50, zaklj. 270.50; korusa nova, marec, fko Postojna, trans., blgo 290; korusa nova, april, fko Postojna, trans., blgo 295; korusa nova, def., umetno sušeno, loco Lj., blgo 250, činkantini prompt., fko Postojna, trans., blgo 340; rž par. Lj., blgo 490; oves srbski par. Lj., blgo 340; oves bački, rešetan, fko Lj., blgo 350; prosa prekmursko, fko Dol. Lendava, blgo 300; fižol koks, I. štajerski, b/n, fko Postojna, trans., blgo 525; fižol ribničan, čiščen, b/n, fko Postojna, trans., den. 340; fižol mandalon, čiščen, b/n, fko Postojna, trans., blgo 465; krompir bel, semenski, fko gor. post., blgo 155; krompir rdečkast, semenski, fko štaj. post., blgo 185.

BORZE.

Curih, 11. februarja. Beograd 8.50. New-York 518.70, Pariz 27.78, London 24.775, Milan 21.47, Praga 15.3125, Sofija 8.775, Bukarešta 2.675, Dunaj 0.0073, Budimpešta 0.0072.

Beograd, 11. februarja. Pariz 324 do 326, London 290.75 do 291.25, Milan 251.50 do 252, Praga 180 do 180.25, Curih 1.175 do 1.176, New-York 60.85 do 60.95, Dunaj 0.0837 do 0.0859, Budimpešta 0.0845 do 0.085.

Poljsko-madžarska vinska vojna.

Madžarski vinski izvozniki se trudijo, da bi izvozili čim več vina na Poljsko. Temu pa nasprotuje poljska vlada in sicer kot odgovor na madžarske težkoče uvozu poljskih tekstilnih izdelkov na Madžarsko. V zadnjem času pa je poljska vlada popustila in izvoz madžarskega vina, zlasti tokajca, se je znatno dvignil.

Premestitev poljskih tekstilnih tovarov v Jugoslavijo. Glasom vesti poljskih listov namerava več poljskih tovarnarjev v Lodzu premestiti svoje tovarne v Jugoslavijo. Velika trdka Speisegen je že podzvela v to potrebne korake.

Jesenska setev v južni Rusiji uničena. Iz južne Rusije prihajajo žalostne vesti, da je vsled hudega mraza skoraj vsa jesenska setev uničena. Slabe vesti prihajajo tudi s Krima, kjer je uničena skoraj vsa setev. Gospodarski krogi so zaradi tega zelo razburjeni. Komisariat poljedelstva je izdal odlok, da je treba vse potrebno pripraviti, da bi se moglo uničena polja vnoviti zasejati.

Vrškača vinogradniška zadruga. V Vršču se je ustanovila vinogradniška zadruga. Minister poljoprivrede in vode je odobril v jo svrhu 500.000 Din. Ta zadruga je osnovana v svrhu varstva vinskih cen, kadar bodo v vinskih letih cene padle in ne bo prilike za prodajo vina. Iz tega kredita se bodo gradile kleti, katere bodo članom na razpolago. Dobro! Zdi se, da je g. minister pozabil na slovenske vinarske zadruge!

Zaščita našega eksporta jaje. Udruženje trgovcev in industrijalcev v Subotici je predložilo ministru za trgovino in industrijo predlog, v katerem zahteva, da se znižajo tarife za izvoz jaje v svrhu konkurence na svetovnem trgu.

DR. TRUMBIČ ZA DAVIDOVIČEVO POLITIKO.

Zagreb, 12. februarja. Včeraj se je vršila v Zagrebu konferenca članov vodstva HRSS z dr. Korošcem, ki se je na potu v Beograd, ustavil v Zagrebu. Na tej konferenci je izjavil dr. Trumbić, ki je sedaj vodja HRSS, da usvaja HRSS glede svoje bodoče taktike stališče, ki je obseženo v Davidovičevi deklaraciji. HRSS je za parlamentarni režim, za pošteno upravo in za sporazum. Opozicija je sedaj popolnoma kompaktna in bo vodila parlamentaren boj. O kaki abstinenci ni govora. HRSS pričinja z aktivno politiko!

KOMUNISTIČNE DEMONSTRACIJE V PRAGI.

Praga, 12. februarja. Včeraj so priredili komunisti velike protidraginske demonstracije v Pragi. Med komunisti je bilo opaziti veliko število tujcev in ti so bili tudi vzrok, da so končale demonstracije krvavo. Ko je namreč hotela policija demonstrante

razkropiti, je bila od množice sprejeta s streli. Policija je nato enako odgovorila s streli. Po policijskih podatkih je bilo 43 oseb ranjenih, od katerih je ogromna večina redarjev. Komunisti napovedujejo za nedeljo novo zborovanje.

V SUBOTICI IZVOLJENA DVA DAVIDOVIČEVCA.

Subotica, 11. februarja. Pri volitvah so bili izvoljeni 4 radikali in 2 demokrati (David.). Po službenem poročilu pa dobijo radikali 5 in demokrati 1. Demokratski klub bo vložil proti temu tožbo, ker sumi, da so se vršile razne zlorabe. Glavni volilni odbor je dobil z več krajev poročila, da je vlada na več mestih falsificirala volilne rezultate.

V SARAJEVU BODO DANES PROGLAŠENI VOLILNI REZULTATI.

Sarajevo, 12. februarja. Danes se sestanejo v Sarajevu predsedniki volilnih odborov in bodo objavili končni rezultat volitev.

To in ono.

MAHARADŽA IZ NEPALA IN TRGOVCI S SUŽNJI.

Iz Kalkute se poroča, da je sklenil maharadža indijske province Nepal, da osvoji sužnje svoje pokrajine in prepove trgovino z njimi. Ta novica je celo dobre poznavalce Indije zelo iznenadila. Iz nje izhaja, da eksistira trgovina s sužnji še danes v eni izmed največjih in najvažnejših provinc Indije. Provinces Nepal je neodvisno kraljestvo v severnem delu vzhodne Indije. Ni kolonija, marveč z Anglijo aliirana država s 6 milijoni prebivalcev. V tej deželi, katere površina je približno dvakrat toliko, kakor Avstrijska republika, živi še 51.000 parijs, ki so last trgovcev s sužnji ter so jim izročeni na milost in nemilost. Sedanji vladar Nepala, primeroma še mlad maharadža Chandra-Shun Shere-Jung je sedaj sklenil, da odpravi ta strašni preostanek barbarskih časov.

Izdal je manifest, v katerem ugotavlja predvsem, da je v njegovi državi še 15.000 posestnikov plantaž, trgovcev in višjih oficirjev, ki imajo sužnje. Lastniki sužnjev v Nepal se dele v tri kategorije. K prvi spadajo oni, ki so svoje sužnje podedovali, k drugi posestniki in farmerji, ki jih uporabljajo za poljska dela, k tretji pa spadajo trgovci s sužnji, ki sužnje kupujejo in prodajo, k čemur jih je dosedaj zastarela zakonodaja upravičevala.

Za drugo kategorijo ima maharadža vendar še kolikor toliko simpatije. Sužnji, ki delajo na plantažah so sicer vezani na zemljo in so teoretično last farmerjev, toda njihova usoda v splošnem ni slabša kakor usoda svobodnega poljskega delavca. Drugače pa je glede trgovcev s sužnji. Zoper te je

nastopil maharadža v svojem manifestu zelo energično. Imenuje jih brezsrčne oderuhe, ki izkoriščajo uboštvo, žulje in solze svojega človeškega blaga. Njihova grozna lakomnost razdira brez usmiljenja srečo ubogih bitij. Male otroke iztrgavajo materam iz naročja, da jih prodajajo onemu, ki ponudi največ. Na stotine prošelj je dobil maharadža zadnja leta od sužnjev, katerih možje so bili prodani neusmiljenim trgovcem iz drugih provinc.

Ker je v drugih deželah, kakor v Mavriciju, Zanzibaru in Zahodni Indiji, suženstvo že pred daljšim časom odpravljen, je sklenil maharadža, da je odpravi tudi v svoji državi. Ne samo nesrečneži, ki so v rokah trgovcev s sužnji, bodo postali svobodni: tekom 8 mesecev, tako pravi manifest, ne bo v Nepal sploh nobenih sužnjev več. Posestniki dobe iz državne kase odškodnino, maharadža prispeva iz lastnih sredstev 90.000 funtov.

Svobodomiselnih maharadža je tudi ministrski predsednik province in ima pravice diktatorja, v angleški vojski pa ima čin generala.

Množestveni umor v Trebiču na Moravskem.

V navzočnosti več tisoč radovednežev izmed razburjenega občinstva so iskali v Kohnovem mlinu Dvoračkove žrtve. Kopali so in kopali. Dvoraček, ki je premagal prvi strah, je začel riterirati: »Nedolžen sem,« je dejal, »pustite me v miru. Do priznanja so me prisilili.« Pri zaslišanju v noči na nedeljo je možakar kljub temu svoje umore priznal. Zato so ga peljali še enkrat na mesto zločina, kjer se nahajajo njegove žrtve. Pri tem zaslišanju je Dvoraček izja-

vil, da se trupla umorjenih sploh ne nahajajo v mlinu. Trdil je, da jih je razkosal in shranil v vreče, ter jih zagrebel za samostanom. — Kopali so 3 metre globoko, in slednjič je naletel eden izmed delavcev na desno roko mrtveca. Bila je docela preperela roka enega izmed Polickih. Kmalu so našli več trupel, ki so bila v stanju popolnega razkroja. Na lobanjah so se ugotovili znaki udarcev s sekiro, ki so bili povzročili smrt. Vprašali so Dvoračka ali pozna mrtvece? Priznal je, da jih pozna! — Naslednjega dne se je kopanje zopet nadaljevalo. Domneva se, da se bodo tekom dne našla tudi trupla še 5 ali 6 poljskih beguncev.

Po zadnjih poročilih je postala cela zadeva še bolj senzacionalna, kakor je bila poprej. Ugotovilo se je še, da niso bila trupla žrtve v mlinu zakopana, temveč razkosana, nasoljena ter v sodčkih razposlana po okolici. Nujno se sumi, da se je z mesom trgovalo. Mladi Fejta je skesano priznal, kar je povzročilo obširne ukrepite. Do sedaj sedi v preiskovalnem zaporu 18 oseb, tako, da so zapor v Trebiču prenapolnjeni.

Za kratek čas

Miru potrebuje.

»Nič posebnega Vam ni,« je dejal zdravnik gospe markizi. »Po zimskih naporih je treba, da se nekoliko odpočijete. Miru potrebujete.«

»Zdi se mi, da moram biti vendarle bolna,« je ugovarjala dama, »poglejte samo moj jezik.«

»Da, da,« je pokimal zdravnik, »tudi ta potrebuje miru.«

Ziveti in živeti pustiti.

»Ce sem bolan, grem takoj k zdravniku. Tudi zdravniki morajo živeti. In, če dobim recept, grem takoj k lekarnarju. Tudi lekarnarji morajo živeti. Doma pa vržem zdravila takoj na ogenj.«

»Zakaj storiš tako?«

»Tudi jaz moram živeti!«

Sumljivo naročilo.

»S čajem proti debelosti, ki ste mi ga poslali, sem izvanredno zadovoljen. Moja soproga je po drugem paketu za polovico shujšala. Pošljite mi še dva paketa.«

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani

Hočete

imeti uspeha?

Oglašujte

»Narodnem Dnevniku«

Jack London:

(10.)

Burni doživljaji.

Roman južnega morja.

Ko je napočil četrti dan, odkar ga je tresla mrzlica, je ležal Sheldon na verandi in topo motril besneče morje. Veter je odjenjal, toda mogočni valovi so še vedno butali ob berandsko obrežje in posamezne kapljice pene so brizgale prav do umetnega nasipa, na katerem so stali drogovci za zastave, ter močile kole pri vratih. Sheldon je vzel trideset zrn kinina in od močnega leka mu je jelo šumeti v ušesih, kakor bi bilo tam gnezdo sršenov. Roke in kolena so se mu tresla in v želodcu je čutil zoprno trganje. Ko je za hip odprl oči, je opazil nekaj, kar je smatral za halucinacijo. Videl je nedaletč ribiški čoln, ki je baš plul čez ono mesto, kjer je bila par dni prej zasidrana Jessie. Kljun tega čolna je v smeri vetra rezal razpenjene valove in je v resnici tudi izginil tam, kjer bi se moral za hip potopiti resnični čoln, če bi plul po razburkanem morju. Sheldon je vedel, da ne more biti ob tem času nobenega takega čolna na morju in je bil zatrdno prepričan, da ne bi bil noben prebivalec salomonskih otokov tako nespameten, da bi v tej nevihti odplul na morje.

Toda privid je trajal dalje. Malo kasneje, ko je zopet slučajno odprl oči, je videl oni ribiški čoln v celoti in ko se je povzpela na greben, je spoznal celo njega vsebino. Razložil je šest veslačev in zadaj je stal pokonci mož, ki se je ostro odražal od vzpenjajoče se stene belih pen — ogromen možak, ki se je z vso težo svojega telesa naslanjal na kr-

milo. To vse je videl in nato je opazil še osmega moža, ki je čepel na sprednjem koncu čolna in gledal na breg. Največje presenečenje pa je doživel Sheldon, ko je opazil ženo, ki je sedela na zadnji klopi med krmarjem in krajnimi veslači. Da, to je bila žena, kajti njeni lasje so vihrali v vetru in baš sedaj jih je levila in mašila pod klobuk, ki je bil — grom in strela! — na las podoben njegovemu »Baden-Powell-u«.

Čoln je izginil za valom ter se je zopet pojavil na grebenu drugega vala. In zopet je gledal tja. Možje so bili temne polti in večji kot prebivalci salomonskih otokov, žena pa — to je razložil Sheldon natanko — je bila bela. Nejasno in polzavedno se je spraševal, kdo je pač ta žena in kaj počne tu. Toda bil je preveč bolan, da bi se mogel bolj živo zanimati za te stvari in poleg tega je imel še vedno občutek, kakor bi bile vse to same sanje. Vendar je opazil, da so veslači prenehali veslati, dočim sta žena in krmar motrila bližajoče se valove.

Dobri pomorščaki so — je sodil Sheldon, videč, kako se je čoln povzpela na greben orjaškega vala in kako so se naglo premikala vesla, da bi ga vzdržala pred ono hitečo goro vodovja, ki je v blazni naglici drvelo proti bregu. Dobro so to izpeljali in čeprav je dobršen del čolna napolnila voda, ga je vendar treščila na breg in moštvo je skočilo ven ter ga je potegnili za kljun h kolom pri vratih. Sheldon je zamažal klical slugo, ki so ob tem času podajali zdravila poslednjim bolnikom v bolnici. In ker si drugače ni mogel pomagati, se je uprl s hrbtom ob palubni naslanjač in opazoval, kako so spravljali čoln na varno. To mu je trajalo celo večnost. Žena se je postavila ob stran in po-

ložila roko na vrata. Včasih ji je noge preplavljala voda, ki jo je valilo morje proti bregu in Sheldon je opazil, da je bila obuta v gumijeve mornarske čevlje. Pazljivo je ogledovala hišo in včasih je tudi vanj uprla oči. Končno pa je spregovorila par besed z dvema mornarjema, ki sta se obrnila in vsi trije so se napotili po stezi proti hiši.

Sheldon je poskusil vstati. Posrečilo se mu je le napol, nato pa se je zopet brez moči zgrudil v naslonjač. Orjaški postavi obeh mož, ki sta kot dva giganta korakala za ženo, sta ga presenetili. Bila sta višja za šest čevljev in poleg tega krepkih postav. Nikdar še ni bil videl otočanov, ki bi jima bili podobni. Nista bila črna, kakor prebivalci salomonskih otokov, temveč, svetlo-rujava in njiju obraza sta bila večja, pravilnejša, skoro lepa.

Žena — ali bolje deklica, kakor jo je sam pri sebi opredelil — je stopala preko verande proti njemu. Oba moža sta obstala pri stopnjicah ter zvedavo opazovala. Dekle se je jezilo. To je videl natančno. Bliski so ji sršeli iz sivih oči in ustnice so ji trepetale. Sheldon je pomislil, da mora biti temperamentna, zlasti pa so ga zanimala njene oči. Sheldon je odločil, da sploh niso sive, ali vsaj ne popolnoma. Bile so velike in precej daleč narazen ter so izpod ravnih obrvi zrle vanj. Njeno obličje je imelo ostre poteze. Še druge zanimive stvari je opazil na njej — tako n. pr. cowbojski »Stetsonov« klobuk, težki kiti rujavih las in pa Coitov revolver z dolgo cevjo, premer 38, ki je visel v usnjem toku ob njenem boku.

— Lepa gostoljubnost, res — ga je pozdravila. Vi bi pustili tujca, da se utopi ali pa da priplava do vašega dvorca. (Dalje prih.)

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 para.

Kontoristinja

z dveletno prakso, absolventinja II. razreda trgovske šole, veščica popolnoma vseh pisarniških del išče službo v Ljubljani za takoj ali pozneje. Gre tudi proti nizki plači. Ponudbe prosil na upravo lista pod »Marjiva in zanesljivac«.

Znanja želi

mlad inteligentnega gospoda z dobro situirano, če tudi starejšo damo v svrhu preganjanja še vedno dolgih zimskih večerov. Cenjene ponudbe pod »Življenje nad vse« na upravo »Narodnega Dnevnika«.

Upokojenec

bivši skladiščnik, zmožen več jezikov in pisarniških del, išče mesta kot hišnik, skladiščnik, sluga, inkasant ali kaj sličnega. Zahteve nizke. Ponudbe prosil na upravo lista pod »Vesten«.

Pisanja

na stroj prevzema na dom perfektna strojeписка proti nizkemu honorarju. Ponudbe na upravo lista pod »Natančnac«.

Din 5.000

se odda kot posojilo za pol leta le proti visokim obrestim. Ponudbe na upravo lista pod »Sigurnost«.

Išče se

za takoj meblovano mesečno sobo z dvema posteljama za dva solidna gospoda. Ponudbe na upravo lista pod »Sobac«.

Dijak-sedmošolec

išče kakoršnekolik popoldanske zaposlitve. Ponudbe na upravo lista pod »Vesten in energičen«.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!
Priporoča potrebščine za življenje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, lepne robe, četke, sukanec, toaletno blago.
Telefon 913

Prispevajte in agitirajte za
Tiskovni sklad
»Narodn. Dnevnika«!

Industrijska, obrtniška in trgovska podjetja, ki nudijo popolno varstvo z vključbo in z zastavo zaloga blaga, iščejo

posojila oz. družabnika ali kupca

Ponudbe sprejema in pojasnila daje

GOSPODARSKA PISARNA, družba z o. z.
v Ljubljani, Wolfova ulica 1. - II.